

KL's bemærkninger til anbefalingerne i formandskabets beretning for 2019

Dato: 20. november 2019

Sags ID: SAG-2018-06732
Dok. ID: 2840966

E-mail: HSO@kl.dk
Direkte: 3370 3889

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 1 af 5

Undersøgelse af kvalitet i dagtilbud (side 10)

Vi ved i dag ikke tilstrækkeligt om, hvad kvaliteten er i de danske dagtilbud, og hvordan der arbejdes med kvalitet på tværs af landets dagtilbud. Formandskabet ser derfor et stort behov for at opnå og dele denne viden.

Formandskabet anbefaler, at

- Børne- og undervisningsministeren gennemfører en bred undersøgelse af de danske dagtilbuds kvalitet og det moderne børneliv med afsæt i den styrkede pædagogiske læreplan.
 - Undersøgelsen og drøftelsen af kvalitet bør inddrage det professionelle pædagogiske personale, relevante parter og forskningsmiljøer. Undersøgelsen vil dermed kunne imødekomme behovet for viden til understøttelse af pædagogisk praksisudvikling tæt på børnene, den lokalpolitiske og forvaltningsmæssige efterspørgsel på viden, som kan bidrage til prioritering og styring af dagtilbudsområdet, og det nationalpolitiske behov for viden i forhold til prioritering af, hvor og hvordan dagtilbudsområdet generelt skal løftes.
 - Undersøgelsen bør afdække tilstanden af dagtilbud dels baseret på en række kvantificerbare indikatorer på tværs af kommuner og institutionstyper (dvs. en undersøgelse, der rummer "bredden"), dels baseret på casestudier bør den afdække kvaliteten af det pædagogiske arbejde, herunder bl.a. kvaliteten af forældresamarbejdet og arbejdet med børnefællesskaber (dvs. en undersøgelse, der rummer "dybden").
 - Undersøgelsen bør anlægges longitudinelt.
 - Undersøgelsen bør indeholde overvejelser om de særlige forhold for kvalitet, der gør sig gældende for dagtilbud med børn i udsatte positioner.
- Regeringens børneplan bør knytte sig til resultaterne af kvalitetsundersøgelsen.

KL's bemærkninger

- KL er enige i behovet for systematisk viden om og indsigt i, hvordan kvaliteten er i de danske dagtilbud
- Politikerne både på Christiansborg og i kommunerne har behov få indsigt i, på hvilke områder der særligt er behov for at løfte kvaliteten og dermed, hvad der skal prioriteres penge til
- De fagprofessionelle, ledelser og forvaltning har behov for at vurdere og følge op på kvaliteten i læringsmiljøerne, herunder de pædagogiske læringsmiljøes betydning for børns udvikling, læring og trivsel
- Behovet for en kvalitetsundersøgelse samt design skal ses i sammenhæng med regeringens børneplan

Kompetencer og viden på 0-6-årsområdet (side 14)

Formandskabets anbefaler, at

- Evalueringen af pædagoguddannelse i 2020 tilrettelægges med input fra alle relevante interessenter og at evalueringens resultater skal være anvendelig for udviklingen af den faglige kvalitet på uddannelses- og praktikstederne. Evalueringen

bør særligt fokusere på praktikken, der opleves som uensartet, og hvor der på nuværende tidspunkt ikke eksisterer krav om praktikvejlederuddannelse.

- Der igangsættes en evaluering af den pædagogiske assistentuddannelse.
- Der tænkes i fleksible veje til kvalificering og opkvalificering af pædagogisk personale, bl.a. ved
 - o kortere lærings- og kursusforløb for de mange ufaglærte pædagogmedhjælpere. Det kan klæde pædagogmedhjælperne bedre på til arbejdet med børnene, og det kan have en afledt effekt i forhold til at få flere til at interessere sig for pædagogfaget – herunder flere mandlige medarbejdere.
 - o kravene om relevant erhvervserfaring for at blive optaget på meritpædagoguddannelsen nedsættes fra 5 år til 2 år.
- Der udvikles en egentlig lederuddannelse for ledere i dagtilbud på baggrund af bl.a. Ledelseskommisionens anbefalinger og det igangværende gennemsyn af de formelle og offentligt rettede ledelsesuddannelser.

Dato: 20. november 2019

Sags ID: SAG-2018-06732
Dok. ID: 2840966

E-mail: HSO@kl.dk
Direkte: 3370 3889

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 2 af 5

KL's bemærkninger

- Der er behov for et kvalitetsløft af pædagoguddannelsen, og et af de vigtige elementer hertil er øget studieintensitet.
- Øget kvalitet i velfærdsuddannelserne handler også om at styrke praktikken.
- KL er også optaget af, hvordan praktikken bliver styrket og sikrer, at den ikke er dekoblet fra undervisningen på professionshøjskolerne.
- Styrkelse af praktikken er også et emne KL drøfter med Danske Professionshøjskoler, og det er en del af den samarbejdsaftale, parterne er indgået med på politisk niveau
- KL bakker op om, at kravene til meritpædagog nedsættes fra 5 til 2 år.
- KL bakker op om at undersøge PAU'en nærmere.
- KL enige i at ledelse er afgørende for at lykkes og at relevant at se på, hvordan lederne klædes bedst muligt på til opgaven.

Mere praksisrelevant forskning på 0-6-årsområdet (side 16)

Formandskabet anbefaler, at

- Der oprettes et PhD-råd på dagtilbudsområdet bl.a. til at understøtte, at forskning i dagtilbud knyttes tæt til pædagogiske uddannelser og professionens praksis.

KL's bemærkninger

- Øget kvalitet i velfærdsuddannelserne handler også om at styrke uddannelsernes vidensgrundlag gennem mere praksisnær forskning.
- Det er KL's vurdering, at den nuværende offentlige forskningsunderstøttelse af kommunernes opgaver ikke er tilstrækkelig. Således sikrer de forskningspolitiske prioriteringer ikke den nødvendige vidensopbygning, der kan styrke grundlaget for effektive og borgernære indsatser og tilbud i den offentlige sektor.
- Konkret er det behov for mere forskning i praksis og mere efterspørgselsdrevet forskning.
- Bl.a. stort behov for forskning i de små børn. Derfor har KL støttet forslaget om et PhD-råd om de små børn.
- Som udgangspunkt er det rigtig godt med det fokus et PhD-råd sætter på området. Men erfaringerne fra PhD-rådet på skoleområdet viser også, at det kan være svært at sikre det praksisnære. KL er derfor meget positive overfor ministerens meldingerne om at se på en bedre model end på skoleområdet.

Kvalitet i folkeskolen (side 22)

Formandskabet anbefaler, at

- Der udarbejdes en udredning af folkeskolens formålsparagrafs sammenhæng med den pædagogiske og didaktiske praksis. Som led i dette arbejde foreslår formandskabet, at der fra centralt hold nedsættes en gruppe af aktører og praktikere, der kan afklare, hvordan elementerne i formålsparagraffen kan få en mere fremtrædende plads i praksis. Kredsen skal på denne baggrund pege på, hvilke redskaber der er mest hensigtsmæssige for at understøtte lærere, pædagoger, ledere og forvaltninger i arbejdet med folkeskolens formålsparagraf i praksis.
- Skolelederne på skolens hjemmeside og at kommunerne i kvalitetsrapporterne redegør for, hvordan de lokalt understøtter skolernes arbejde med formålsparagraffen.

KL's bemærkninger

- KL er helt enig i ønsket om, at folkeskolens formålsparagraf bør spille en væsentlig rolle i folkeskolens undervisning og øvrige pædagogiske praksis.
- Det er dog vigtigt med forsigtighed i forhold til at udvikle "redskaber" til folkeskolens formålsparagraf.
- Forslaget om endnu en afrapportering på hjemmesider og i kvalitetsrapporter mener KL ikke er den rigtige vej. Det er svært at se, hvad det konkret bidrager med ud over administrativt merarbejde på skolerne og i kommunerne.
- Der er stor risiko for, at teksten på hjemmesider og kvalitetsrapporter bliver nogle overordnede og abstrakte formuleringer om formål og dannelse, som ikke har nogen større betydning for den konkrete praksis.

Dato: 20. november 2019

Sags ID: SAG-2018-06732
Dok. ID: 2840966

E-mail: HSO@kl.dk
Direkte: 3370 3889

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 3 af 5

Kvalitet i folkeskolen (side 28)

Formandskabet anbefaler, at

- Der fastholdes nationale testværktøjer og vurderinger, som kan understøtte en bred evalueringskultur, og at man i udformningen af disse nationale testværktøjer tager en række centrale hensyn. Det drejer sig om hensyn til børnenes og forældrenes behov for viden om barnets faglige niveau i forhold til et nationalt gennemsnit. Der er pædagogiske hensyn, styringsmæssige hensyn, politiske hensyn og endeligt et hensyn til forskerne, som også benytter disse data. Formandskabet anser det for urealistisk at ét nationalt testværktøj på en og samme tid, kan favne alle disse hensyn.
- Der stilles lovkrav om, at alle skoler skal have en bredt funderet evalueringsstrategi, som man kender det fra f.eks. antimobbestrategi. Det vil være med til at sikre fokus og få synliggjort den enkelte skoles praksis i relation til den evaluering, der finder sted på skolerne.
- Man fra statslig side viderefører erfaringerne fra følgeforskningsprogrammet til folkeskolereformen og etablerer et nyt forskningsprogram, som skal følge og undersøge kvalitet i grundskolen. Forskningsprogrammet skal basere sig på en bred tilgang til kvalitet.
- De centrale parter om folkeskolen går sammen om at understøtte, at den varierede skoledag bliver en realitet ved f.eks. at starte lokale debatter på skoler med praktikere, elever, forældre om hvordan dette i højere grad kan lykkes til gavn for alle børn. En debat som stiller skarp på organiseringen og forståelsen af de enkelte elementer, og på hvordan de tilsammen og hver for sig kan indgå i skoledagen på en meningsfuld måde.
- Specialpædagogiske kompetencer i almenundervisningen styrkes. Når folkeskolen skal lykkes med at skabe inkluderende og stærke læringsfællesskaber for alle børn, så kræver det, at der er specialpædagogisk viden til stede i folkeskolen. Der skal samtidig ske et løft af de kommunale forvaltningers specialpædagogiske kompetencer og viden på feltet, så de kan understøtte skolerne i at løfte opgaven. Dette arbejde skal ske i sammenhæng med den kommunale ungeindsats.
- Børne- og undervisningsministeren udarbejder en national ordblindestrategi inkluderende, at alle elever i 3. klasse screenes for afkodningsvanskeligheder. De elever, som ved screeningen har betragtelige afkodningsvanskeligheder, skal efterfølgende testes for ordblindhed.

- Børne- og undervisningsministeren iværksætter en udredning af praksis for, hvordan de fysiske rammer kan understøtte skoledagen og hensigtsmæssigheden af det nuværende regelsæt om de fysiske rammer på landets skoler.

KL's bemærkninger

- Det er vigtigt for KL, at det fremtidige nationale test- og evalueringssystem giver mulighed for at følge den faglige udvikling på nationalt, kommune-, skole, klasse- og elevniveau samt kan anvendes som et pædagogisk redskab på en måde, som der er tillid til blandt alle involverede.
- Den nærmere udformning af et sådant system bør efter KL's mening besluttes på baggrund af en grundig drøftelse i en bred kreds af interessenter med udgangspunkt i resultaterne af den igangværende evaluering. Det gælder bl.a.:
 - om det skal være en justering af det nuværende system eller et helt nyt system,
 - hvilke klassetrin det nærmere skal omfatte,
 - hvordan resultaterne skal anvendes, fx til nationale måltal samt
 - hvordan resultaterne skal formidles til elever og forældre.
- KL er helt enig i betydningen af en stærk evalueringskultur. Det er vigtigt, at både medarbejdere, ledelse og forvaltning løbende har fokus på evaluering, feedback og at bruge viden fra mange forskellige kilder til den løbende udvikling af kvalitet i undervisningen.
- Fremfor at tilføje ekstra krav om en evalueringsstrategi, vil det give mere mening at bruge eksisterende redskaber til at styrke og synliggøre evalueringen på den enkelte skole. Det kunne fx være kvalitetsrapporterne.
- Brug for en mere principiel drøftelse af, hvordan vi bedst muligt følger kvaliteten i folkeskolen fremadrettet blandt skolens parter. Ikke bare per automatik videreføre tænkningen bag reformfølgeforskningen, bare fordi den nu engang er der. KL er enig i, at skoler og kommuner i højere grad skal understøttes i arbejdet med at tilrettelægge en sammenhængende, varieret skoledag. Det gælder både i forhold til organisering af skoledagen og implementering af enkelte elementer som bevægelse, åben skole og praksisfaglighed i fagene. KL planlægger konkret understøttelse af kommunerne i 2020.
- KL er enig i, at der er brug for de specialpædagogiske kompetencer i almenområdet. Mange kommuner arbejder med at skabe større fleksibilitet mellem almenområdet og specialområdet eller det, som også kaldes for "mellem-former".
- Co-teaching er et bud på, hvordan det kan lade sig gøre, fordi det er en samarbejdsform, som aktiverer specialpædagogikken i almenundervisningen.
- Folkeskolerne anvender ordblindetest til elever i folkeskolen med læsevanskeligheder for så tidligt som muligt at kunne sætte ind over for elever, som viser tegn på læsevanskeligheder.
- Det er vigtigt at sætte tidligt ind, og at alle kommuner gør en indsats for at få alle elever med. Det er en stor hjælp, at ministeriet vil tage ansvaret for at indsamle viden om, hvilke indsatser der virker. Det ser vi frem til. Samtidig er det en stor fordel, hvis den nuværende ordblindetest udvides til andre aldersgrupper. Det giver et bedre grundlag for at sætte tidligt ind med den rigtige støtte. Derfor er eksperters hjælp meget velkomne i forhold til videreudvikling af test.

Dato: 20. november 2019

Sags ID: SAG-2018-06732
Dok. ID: 2840966

E-mail: HSO@kl.dk
Direkte: 3370 3889

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 4 af 5

Kvalitet i folkeskolen (side 33)

Formandskabet anbefaler, at

- Der igangsættes en kortlægning af kommunale konsulents tilknytning til den pædagogiske praksis. Det er afgørende for professionsudvikling og for fastholdelse af

Dato: 20. november 2019

Sags ID: SAG-2018-06732
Dok. ID: 2840966

E-mail: HSO@kl.dk
Direkte: 3370 3889

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 5 af 5

lærere, at der er et tæt samarbejde mellem de kommunale konsulenter og lærere f.eks. i form af supervisions- og udviklingsforløb og opfølgning herpå.

- Der er et øget brug af supervision af lærere, peer to peer review mellem lærere og lignende metoder i samarbejde på den enkelte skole. Dette vil bidrage til fagprofessionel udvikling gennem den daglige praksis, herunder en understøttelse af teamsamarbejder på skolen. Det er især skolelederen, som skal tage ansvaret på sig og sikre retning og orkestrere en organisering, som understøtter velfungerende teamsamarbejder i rammen af en stærk skoleorganisation.
- Det politiske system finder enighed om en endnu mere ambitiøs læreruddannelse og tager de midler i brug, der kan bidrage hertil. Bærende elementer for en mere ambitiøs og solid læreruddannelse er bl.a. optag af endnu mere motiverede og dygtige studerende, en styrket og fyldigere sammenhæng mellem praktik og teori samt et forbedret vidensgrundlag og fagligt niveau. I lyset af de hyppige og omfattende reformer af læreruddannelsen over de seneste årtier, finder formandskabet det væsentligt, at man politisk tilstræber en ændring af læreruddannelsen, som i sin grundstruktur kan holde en generation.
- Parterne omkring skolen igangsætter et arbejde for at få flere og bedre udviklings- og karriereveje inden for lærerfaget. Dette kan være gennem en udbygning af de formelle stillingsstrukturer understøttet af formaliseret efter- og videreuddannelse. Disse karriereveje kan tænkes som yderligere specialiseringer i forhold til klassetrin, i forhold til fag, særlige problemstillinger eller funktioner.

KL's bemærkninger

- KL mener, der er behov for at se på kvaliteten i den nuværende læreruddannelse.
- KL er af den holdning, at der er potentiale for et kvalitetsløft af uddannelsen inden for de nuværende fireårige rammer på professionsuddannelsen
- Problemerne i læreruddannelsen skal snarere løses gennem en stærkere praksisforankring, så dimittenderne i højere grad er klædt på til lærerjobbet.
- KL ønsker læreruddannelseskommissionen nedlagt. Samtidig er der fortsat et behov for, at de relevante aktører drøfter, hvordan kvaliteten af læreruddannelsen bliver løftet.
- Derfor er det også et af de emner, som DLF og KL har bedt Lærerkommissionens se på, og KL ser frem til at se deres anbefalinger på området.

Balancen mellem folkeskoler og frie grundskoler (side 37)

Formandskabet anbefaler, at

- Flere frie grundskoler tager medansvar for udviklingen af det danske samfund, ved at skolerne løfter et passende socialt ansvar. Der er brug for, at alle skoler tager hånd om de udsatte, sårbare børn. Formandskabet anbefaler, at regeringen drøfter med de frie grundskoler, hvordan dette kan opnås, og at en sådan dialog går forud for en beslutning om evt. indførelse af et socialt taxameter på det statslige tilskud til frie grundskoler.

KL's bemærkninger

- KL enig i behovet for at drøfte, hvordan de frie grundskoler løfter et passende socialt ansvar.